

Redacțiunea, administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Borisori nefrancate nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
cunosc!
BIBLIOTECA DE ANUNCIURI:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inscrisorile mai primesc în Viena
Eudolf W. Moser, Haasenpflug & Vögel
(The Press), Heinrich Schuler, Alois
Hernold, M. Duker, A. Oppelt, J. Dan-
neberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mesei, Eckstein Hermit
în Frankfurt: G. L. Danneberg; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmondă pe o colônă 8 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a
seria 10 cr. v. a. sau 8 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în decare zi.
Abonamente pentru ARSTRO-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 22 franci, pe trei luni
10 franci.
Se pretindec la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colecțorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajului I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruib în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele câtă
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 17.—Anulă LIII.

Brașov, Duminecă 21 Ianuarie (2 Februarie)

1890.

Brașov, 20 Ianuarie st. v.

Nu i-a plăcută fôiei kulturegy-
letiste din Clușiu, că amă pre-
vestitū pe Români despre noulū
atentatū, ce are de gândū stăpā-
nirea ungurecā sē-lū îndrepteze
în potriva limbii și a națiunei
nôstre prin proiectulū de lege
despre asilurile de copii, sēu cum
se mai numescū institute froebe-
liane, ér în limba ocārmuitorilorū
„Kișdedovo“.

Răspunsulū lui „Kolozsvár“ la
articululū nostru de Dumineca
trecutā îlū împărtășimū mai josū
cetitorilorū nôstri.

Vedându-se în neputință de a
resfrānge adevărulū celorū susți-
nute de noi, cei dela fôia kultur-
egyletistā se folosescū érāși de
vechia, tocita și de multū deo-
chiata lorū apucăturā, și strigā
impotriva „hoțilorū de păgubași.“

Dēcā — dicū ei — „Gazeta“
se teme de urmările legii pentru
„Kișdedovurī“, pricina este că ea
nu voiesce ca cei născuți pe a-
cestū pāmēntū sē învețe a iubi
patria încă în etatea lorū de
copii.

Prin urmare — adauge „Ko-
lozsvár“ — temerea „Gazetei“
este intemeiatā, căci Kișdedovu-
rile îi potū strica „Gazetei“, dēr
patriei îi vorū folosi.

Cum, în ce chipū și încatū arū
strica „Gazetei“ și arū fi de fo-
losū patriei?

Despre acestā Kulturegyletistii
dela „Kolozsvár“ nu ne spunū ni-
micū. Ei lasā în întunerecū cu
intențiune pe cetitori, căci prea
bine sciū, că faptele lorū nu prea
sufēr lumina dīlei. Acestā a
mărturisitō dīlele trecute însuși
„Kolozsvár“, când lăudāndū ma-
rile isprăvi, ce le-a făcutū pentru
maghiarismū voinicosulū fișpanū
dela Bistriță, a dīsū, că nu e lucru

cu cale ca aceste isprăvi sē se
dea publicității.

Ce amū susținutū noi cu pri-
vire la proiectata lege pentru
Kișdedovurī?

Amū dīsū, că este unū planū
vechia alū maghiarisatorilorū, care
de aprôpe cincideci de ani frā-
mētă mințile lorū și pe care a-
cumă tocmai în anulū Domnului
1890, — șese ani după împlinirea
unui veacū dela revoluțiunea lui
Horia, despre care a scrisū istori-
culū ungūrū Szilagyī „că a purtatū
în inima sa sôrtea poporului sēu și
eliberarea lui“, și unū anū după
împlinirea centenarului marei re-
voluțiunii franceze, care a procla-
matū drepturile omului. — cutězā
a-lū pune în practică ministrulū
ungurecū de instrucțiune Csaky.

Amū dīsū că ministrulū Csaky
propune înființarea de „Kișdedovo“
în toate comunele, după cum însuși
a mărturisitū în discursulū
sēu din vērā anului trecutū, cu
scopū ca sē sporēsca numărulū
Maghiarilorū prin maghiarisarea
copiilorū de altā naționalitate.

Amū mai dīsū, că după pāta-
niile, ce le-amū avutū noi Ro-
mānii pe terenulū învățămētului
nostrū și alū culturai nôstre na-
ționale sub stăpānirea ungurecā
și după cele ce le audimū acuma
din gura ministrilorū, a deputa-
ților unguri și le cetimū în foile
ungurecī, nu mai încape îndoielă
că și noulū proiectū de lege des-
pre instituțiunea de „Kișdedovurī“
va tinde cu aceleāși mijloce la
maghiarisarea copiilorū nôstri și
prin acestā la înstrāinarea lorū
dela sinulū mamei, care i-a lăp-
tatū.

Ce a făcutū dēr „Gazeta“ alta,
decătū a prevestitū pe conațio-
nālī sēi despre noua furtună ce
se apropiā, ca sē veghieze ca nu cum-

va sē suferi și mai mare stricăciune
causa stântā a limbii și a culturai
lorū naționale?

Ar fi lucratū ôre într'unū ase-
menea casū unū organū de publi-
citate maghiarū credinciosū nației
sale altfelū de cum amū lucratū
noi?

Nu și aducū aminte cei dela
„Kolozsvár“ câtā amărăciune a că-
șunatū foilorū ungurecī ordonanța
de anū a aceluiașū ministru, prin
care cerea numai ca sē se învețe
mai cu temeiū studiulū limbii ger-
mane în școlile medii ungurecī?

Apoi dēcā Maghiarii și în a-
cestā au vedutū o amenințare a
limbii și a culturai lorū, noi Ro-
mānii sē nu ne îngrijimū, când
ni se alungā cu puterea limba din
școle înlocuindu-se cu cea ma-
ghiarā și când se pregătesce o
nouā lege, care are de scopū a
ne pune și copiiū micī până la
șapte ani sub îngrijirea dascălilorū
și a dascălițelorū ungurecī?

Nici astādī nu vorū kulturegy-
letistii din Clușiu sē recunoscā,
că și Romānii suntū ômenī ca și
Ungurii, că și ei își iubescū nea-
mulū ca și Ungurii, că și ei tinū
la limba, obiceiurile și datinele
lorū romānescī, ca și Ungurii la
limba, obiceiurile și datinele lorū
ungurecī?

Și amū vrea sē ne spunā cei
ce suntū totū cu „cultura“ în
gurā, că ôre nu limba, obiceiurile
și datinele unai poporū îlū légā
pe acesta de pāmēntulū sēu strā-
moșescū, de patria sa? Nu din
iubirea cătrā aceste tesaure scumpe
ale unei nații și cătrā pāmēntulū
ei strāmoșescū isvoresce iubirea
de patriā?

Putea-s'ar iubi Ungurulū pa-
tria sa cu atâtă focū, când n'ar
mai pune prețū pe limba și cul-
tura sa naționalā?

De ce se pretinde dēr numai
dela Romānū, ca elū sē se des-
brace de firea sa omenēsca și sē-și
iubescā patria cum nu și-o mai
iubesce nici unū poporū din lume
lăpādāndu-se de totū ce are mai
scumpū și făcēdu-se obiēlā pen-
tru scopuri străine?

Căci acestā și nu alta pretinde
„Kolozsvár“ dela Romānī, când
dīce, că Kișdedovurile ungurecī
au menirea de a învăța pe copii
lorū sē-și iubescā patria și sē se ali-
pescā de pāmēntulū ei, ori — cu
alte cuvinte — că numai învă-
țāndū sē vorbescā și sē cânte un-
guresce prunciū romānī vorū în-
vêța a-și iubi patria.

De aceea susține „Kolozsvár“
că Kișdedovurile „potū sē strice
„Gazetei“, dēr vorū folosi pa-
triei.“

Se'nțelege, „Gazeta“ luptā pen-
tru sfântulū dreptū de limbā alū
națiunei romāne pentru cultura
și libertatea ei și nu ne-amū în-
doitū nici o clipită despre aceea,
că „Kișdedovurile“ d-lui Csaky
numai aceea menire nu-o au de-a
ne sprijini în acestā luptā.

Despre ceea ce ne îndoimū și
trebuie sē ne îndoimū însē este,
că „Kișdedovo“ și alte instituturi
de maghiarisare arū putē vreodată
sē aducā patriei vr'unū folosū.

Nu numai că nu vor aduce nici
unū folosū patriei, dēr nici mă-
carū nației maghiare nu-i vor putē
folosi, căci, precum a dīsū prin-
cipele Bismark, o națiā sē nu pă-
gubescā pe alta, căci odatā ne-
greshitū îi va pără réu de ce a
făcutū.

Nu folosū, ci numai stricăciune
pôte sē aducā patriei, când o mi-
noritate a ei, o tracțiune, umblă
sē-și întărescă și sē-și îmbogățescā
națiā ei în paguba celorlalte, cari
au acelașū dreptū de a trăi și de

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.“

Agonia florilorū.

„Visuri scumpe și frumoșe
Încătrān voi atī sburatū?
Dēcā mi-a fostū datū sē suferū,
Pentru ce v'am mai visatū?
Par' c'am fostū regina lumei
Cu menire strălucită,
Dēr ađi vedū că suntū nimica,
Și'n picioare sunt strivitā.“

Astfelū oftā viorica,
Ce în erbā sta ascunsā,
Și de jalnica-i oftare
Tôtā erba fū pētrunsā.

Rosa însen desfătare
Pe-alū ei ramū încetū se'nclinā
Și-i șoptesce cu trufiā:
„Io-sū a florilorū reginā!
Nu veđi tu, că prin palatē
Eu cu dragū sunt căutatā,
Căci vederea'm e plăcutā
Și parfumulū meu îmbatā?“

Dērā mirtulū, ce de-o parte
Măsura a ei trufiā,
Scutură din frunte gingașū
Și'i răspunsē'n veseliā:

„Io-sū mai mândru de menirea-mi,

Căci prin tainică iubire
Ducū adese ca prin farmecū
Două inimi la unire.“

Tôte florile atuncia
De unū tremurū s'au cuprinsū
Și-a lorū fețe colorate
Ca de-unū fulgerū s'au aprinsū
Repetāndū în corū cu tôte:
„Viēța noastră-i trecētōre,
Tôte trebui s'avemū farmecū
Ca sē fimū nemuritōre!“

Elena L. Barițin.

POVESTE.

A fostū odatā o veduvā sērăcă, care
trāia dintr'o đī într'alta cum putea, cu
unū feciorașū ce'lū avea.

Feciorulū, vedēndū că e mare, nu'i
venia la socotēlā sē stea totū pe lângā
mamā-sa, deși o ajuta și elū la muncu-
lița ce muncia pentru hrana de tôte đī-
lele. Se hotāri decī sē se bage undeva
servitorū.

Mamā-sa nu'lū opri, dēr ilū povățui
că dēcā va găsi stăpānū, fiā bunū ori
rēu, sē se porțe bine, că și Dumneđeu
ilū va milui.

Feciorulū își luā rămasū bunū dela
mamā-sa, dīcēndū:

— Până acum n'am mēncatū pāne
strēinā, dēr mē voiu sili sē mē portū
bine ori cum ar fi stăpānulū, fiind-că
mi-ai fostū o mamā bună, multā grije
ai avutū cu mine și de multe-ori m'ai
povățuit cum sē mē portū cu ômenii
în lume, de aceea nici eu nu te voiu
uita, ci mē voiu ruga lui Dumneđeu, ca
sē fi sănētōsā, și din ceea ce voiu ago-
nisi prin munca mānilorū mele te voiu
ajuta.

Cu traista cu merinde de gātū, cu
unū bātū de drumū în mână își luā ră-
masū bunū dela mamā, își făcū cruce
și dīcēndū unū Dômne-ajutā, plecā.

Merse o đī întrégā, până ce ajunse
la unū satū, unde-și găsi stăpānū. Se
tocmī ca servitorū sē capete dreptū
simbrīā la sfērșitulū anului o pāreche de
junci.

Feciorulū se puse la lucru, făcea
totū ce'i arāta stăpānulū sēu și era su-
pusū de'lū iubia toți ai casei.

Omului lucrătorū îi trece iute tim-
pulū și iute îi trecū și feciorului nostru,
cāci era muncitorū. Trecū anulū și elū
își cāpētā junciū.

Feciorulū se întōrse acasă la mamā-
sa, care când ilū vedū nu mai scia ce
sē facā de bucuriā. Îi câtā ceva de

cinā, căci era cătrā sērā, și după-ce mai
vorbira una-alta, feciorulū se culcā, căci
era ostenitū de drumū.

Diminēța, când se sculā, eși afarā
sē-și vedā de juncoi, pe cari îi lāsase'n
bătăturā, dēr ia juncoi dēcā ai de unde.
Peste nôpte veniserā lupii și îi mân-
carā.

Bietulū feciorū începū a se plānge,
că n'are norocū, dēr mamā-sa îlū mân-
gāia cu vorba, că așa a vrutū Dumneđeu
și decī n'au ce face.

Nu trecū multū și feciorulū plecā
ērāși în lume sē-și caute stăpānū. Și
gāsi stăpānū și se tocmi sē capete pen-
tru unū anū de đīle o holdā de grāu.

Anulū trecū și feciorulū se rugā de
stāgānu-sēu sē-lū lasē sē mērgā'n câmpū
ca sē-și secere grāulū de pe holdā, căci
grāulū crescuse frumosū.

Stăpānu-sēu îlū lāsā, feciorulū se
duse la câmpū, dēr când ajunse la holdā
mai secerā dēcā ai ce. Peste nôpte bā-
tuse vētulū și căduse o ghiatā, de nu
se mai cunoscea loculū, de-a fostū grāu
ori alt-ceva.

Când vedū elū, că nici cu grāulū
n'a avutū norocū, lāsā secerā în josū și
nu se mai întōrse nici la stăpānu-sēu,
nici la mamā-sa, ci se rugā lui Dumne-

a se bucura de viața lor națională în stat.

Dér era p'aci să uităm, că cei dela „Kolozsvar“, de grozavi și puternici ce-au ajuns a fi, privesc la noi Români cu milă ca la un „popor mic“, voind să ne scape din halul, în care ne aflăm, „pe sâma patriei.“

Mulțămim de atâta milă și îngrijire a mărișorilor Kulturegyletiști!

Cu toate că nu suntem un popor mare, ca de pildă Ungurii, n'avem trebuință de sfatul și de conducerea kulturegyletiștii ca să putem trăi în această patrie și să învățăm a-o iubi.

N'ar trebui să uite cei dela „Kolozsvar“, că suntem ceva mai vechi ca densii în țera Ardélului, că aici ei sunt poporul cel mic, érá noi Români populațiunea cea mare, baștina țării și că toate Kulturegyleturile și Kișdedovurile, ce le-au înființat și le vor mai înființa ei, laolaltă nu vor fi în stare a ne sdruncina nici pe o clipă iubirea de limbă și de țera, ce isvorește din inimă curată românească.

Revista politică.

Dinăuntru. Cel mai însemnat fapt petrecut în monarchia noastră în zilele acestea este împăcarea Cehilor cu Germanii boemi. În această privință s'au ținut conferințe în Viena sub conducerea guvernului austriac, luând parte la ele reprezentanți de-ai ambelor naționalități din Boemia. Invoiala făcută și subscrisă de ministrii austriaci și de reprezentanții celor două naționalități cuprinde următoarele puncte principale:

1. Consiliul școlar al țării se compune din două secțiuni: una cehă și alta germană; cei cehe i-se vor încredința afacerile școlare din districtele cehe în limba cehă, cele germane afacerile școlare din districtele germane în limba germană.

2. Școlile de ale minorităților cehe ori germane se vor înființa ori unde acestea simt nevoie de limba de propunere a minorității, pe lângă școlile publice. Cu alte cuvinte se vor înființa școlile naționale cehe, ori germane, după cum cer interesele naționale ale celor două naționalități. La susținerea acestor școlile contribuie fondurile țării.

3. Consiliul de cultură economică și agricolă al țării se compune de asemenea dintr-o secțiune cehă și dintr-o sec-

țiune germană. Aceste două secțiuni au să se ocupe: cea cehă cu afacerile de cultură economică și agricolă amesurate intereselor Cehilor, cea germană cu afacerile de cultură economică și agricolă amesurate intereselor germane.

4. Camerele de comerț și industrie se sporesc la trei, înființându-se, pe lângă camerele din Praga și din Reichenstein, o a treia cameră în Boemia orientală, pentru ca astfel interesele comerciale și industriale să fie mai bine promovate și îngrijite pentru ambele naționalități ale țării.

5. Legea electorală a camerelor comerciale și industriale se va modifica în mod coreșpundător intereselor comerciale și industriale ale celor două naționalități ale țării.

6. Circumscripțiunile judecătorilor de district și de cerc se vor aronda astfel, ca să cuprindă, pe cât se poate, numai comune de ale aceleiași naționalități. Cu alte cuvinte vor fi circumscripțiuni cu judecători cehe, și circumscripțiuni cu judecători germane. Totodată se vor aronda și cercurile politice coreșpundătoare locuitorilor naționalități.

7. La tribunalul suprem din Praga, 15 din cei 41 de consilieri n'au nevoie să cunoască limba cehă. În grupul celor 26 de consilieri cehi (senatul disciplinar ceh) se vor tracta afacerile personale și disciplinare ale judecătorilor de pe teritoriul locuit de Cehi; în grupul celor 15 consilieri germani (senatul disciplinar german) se vor tracta afacerile personale și disciplinare ale judecătorilor de pe teritoriul locuit de Germani, se înțelege, că fiecare grup în limba naționalității sale. La ocuparea posturilor de consilieri, ministrul de justiție va ține seamă de concurenții, cari au funcționat pe teritoriul grupului, de care se ține postula ce e de ocupată.

8. La ocuparea posturilor la judecătorii de întâiu instanță și a posturilor de procurori la numirea personalului de cancelărie și de serviciu administrația justiției va procedea cu grije, apreiând după dreptate și în măsura trebuinței serviciului îndreptățile pretențiilor concurenților.

9. Ordinațiunea privilegii la limbile țării se va revizui amesurat trebuinții de a-se folosi limbile țării în Boemia în comunicarea judecătorilor și procuratorilor cu partidele și cu autoritățile autonome.

10. Ună proiectă de lege privilegii la folosința limbilor țării la autoritățile autonome se va prezenta în cea mai de aproape

sesiune a dietei. Tote orașele cu statut propriu, atără de Praga, vor fi tractate ca toate celelalte comune.

11. Legea electorală dictată se va reforma în cea mai deapropă sesiune dictală. Se vor institui două curii: una a deputaților cercurilor electorale cehe și alta a deputaților cercurilor electorale germane, cu alte cuvinte vor fi două curii naționale, una cehă și alta germană. Aceste curii vor avea dreptul de veto pentru hotăriri despre modificări în legea fundamentală a țării și în legea electorală, precum și despre cestiuni privilegii la folosința limbilor țării în viața publică, la autorități autonome și la astfel de institute de învățământ, care nu sunt numai ale unei naționalități.

Impăcarea Cehilor cu Germanii nu le place Ungurilor, pentru că pe de-o parte priu ea se întărește guvernul central și ei știu, că nu-și vor mai pute juca mendrele în monarchia până acum, de altă parte pentru că această împăcare nu poate rămâne fără efect și față cu juncătatea de dincoace a monarchiei așa că într'o bună dimineață stăpanirea ungară s'ar pute vedea silită să dea naționalităților nemăgiare ceea ce e altă lor, pentru asigurarea dezvoltării lor naționale, culturale și economice. Inceputul s'a făcut, lucrarea de egală îndreptărire a tuturor naționalităților din monarchia va trebui continuată, ori va vré, ori nu va vré stăpanirea ungară.

Din afară. În situațiunea politică generală nu avem să însemnăm nici o schimbare deosebită.

Diarele europene se ocupă de cuprinsul unei broșuri scrise de colonelul francez Stoffel, fost atașat militar la Berlin. Stoffel dice, că decă Germania ar da înderăt Franței provinciile Alsatia și Lotaringia, atunci s'ar pute încheia o alianță între Franța și Germania în contra Rusiei, care amenință Europa. Alfelu Franța se va alia la ocaziune binevenită cu ori-ce dușman al Germaniei în contra acesteia. Diarele germane la rândul lor fac și ele ofertă Franței pentru o alianță defensivă și ofensivă cu Germania, dăr se renunță la gândul de a mai redobândi vr'odată Alsatia și Lotaringia. Lucrurile deci rămân neschimbate în raporturile celor două puteri rivale.

S'a vorbit mult și mereu se vorbește, că totuși există o alianță între Belgia și Germania, îndreptată în contra Franței. Partida liberală din Belgia e hotărâtă acum a sili pe regele Leopoldu

alū Belgiei să declare formalu, decă există o astfel de alianță.

Neînțelegerile ivite între Anglia și Portugalia în privința posesiunilor din Africa durază încă. Amăriciunea în Portugalia nu slăbește de loc, ér în Spania totu din această cauză cresce. Unu sindicatu de fabricanți spanioli din Barcelona a făcut unoseutu asociațiunei comerciale portugeze, că a luat măsură d'a lega mai strinsu între sine, prin afaceri comerciale, pe cele două națiuni surori din peninsula iberică. Tote diarele publice o scrisore, în care autorul ei se oferă a fabrica stofe de bambac totu așa de bune și mai eține, decatu acelea ce se vendu de „piratii englezi“ (adecă de hoții de mare englezi.) O adunare de mai multe sute de politici portugezi s'a ținut cu scopul de a numi unu comitetu de apărare națională.

Serbia și Bulgaria continuă a publica scrii una despre alta, că facu înarmări, că fortificu granițele, că mobiliză spre a se răboi. Ce va fi adevăratu din aceste scrii, nu se poate ști, pentru că și Serbia și Bulgaria le desmint; atata însă e adevăratu, că raporturile dintre aceste două state numai bune nu sunt, mai ales de când în Serbia a apucat deasupra influința rusă, care caută a lega strinsu pe Serbia cu Muntenegru, decă se poate chiar printr'o alianță defensivă și ofensivă.

SCRILE PILEI.

Versatū, influență și miserie. Ni-se scrie din Sângerul de Câmpia cu data 28 Ianuarie n.: „In comuna noastră bantue două bôle: versatulu și influența. Mortalitatea încă este destul de mare. Dala 1 Ianuarie și până aci s'au ivit între cei 960 credincioși gr. c. cu totulu 19 casuri de mörte, între cari 15 de naționalitate români, ér 4 țigani. Dintre acestia 9 au murit de versatū, în nascere, 7 de aprindere de plămâni. ér 2 de alte bôle. Nascert în decursulu lunei acesteia au fost 7. Așa-dără anul acesta pentru noi s'a începutu förte rêu. Bôle epidemice avem două, dăr bun e Dumneșeu, de acestea vom scăpa noi ore-cum. Bantue însă la noi o altă bôla, care este multă mai îngrijitoare ca cele două dintăi: înțeleg miseria; 4 din 5 părți ale populațiunei nu au ce mânca, ceea ce poate pricinui alte bôle epidemice. Multe familii au părăsit până acum Sângerul, intrând ca servitori pe la curțile proprietarilor mari de prin satele vecine, multe însă se pregătesc, ca cu începutul primăverii să emigreze în România, unde în primă-vea trecută au

șeu, că decă n'a avut parte până acuma de ceea ce-a muncit, să îi ajute de aci înainte.

Și se totu duse peste văi și peste muți până ce ajunse într'unu oraș mare. Acolo locuia unu împărat și afla feciorul, că împăratu are lipsă de unu om.

Feciorul se duse la curtea împăratului, care, cum îl vedu, îl chemă sus în palat și i spuse că, decă vré să se bage la el, altu lucru nu i dă, decatu să pândescă și să urmărescă în noptea următoare pe fata lui, că unde se duce, pentru că în tote noptile se duce de acasă, de nu știe nimenea unde, și se întorce câtră dîna cu papucii rupți.

— Bine, dise voiniculu de fecior, mă nvoescu, dăr de m'oi va ajuta Dumneșeu să aflu unde se duce, fata să fie nevasta mea.

Fiă și așa, voinice, răspunse împăratulu, dăr fiindcă ai cerutu tu lucrulu acesta, și eu ceru dela tine unu lucru: capul tău de nu o vei pute afla.

Feciorul se duse jos în curte, se puse sub umbra unui pom ca să se odihnescă și să se potă gândi la ce avea de făcut în noptea, în care avea să urmărescă pe fata împăratului.

Seșându elu așa gânditor, deo-

dată vede în fundul curții o mulțime de parți infipti în pământ și în fiă-care parți câte unu cap de om. Unu parț însă era gol.

„Așa se vede, că împăratulu de aceea mi-a cerutu capulu, ca să 'lu înplante în parul cel gol. Ce să facu? Toacă e făcută și nu am încărțu. Se vede că au mai făcută toacă aceasta și alții înainte mea. Dăr bun e Dumneșeu, parulu va rămâne gol și capulu meu totu unde se află acum, căci până odată mergu tôte.“

Mai târziu, după ce se odihni bine, se sui éráși sus la împăratulu și îl întrebă că pe unde ese fata, când se duce. Împăratulu îi spuse, că ese pe porțița diu fundulu grădini.

Atata vré să știe feciorulu. Se scoborî jos din palat, luă unu topor diu curte, ca să 'lu aibe la îndemână în casu de nevoie, și fiindcă noptea se apropiase, alergă la porțița și aștepta acolo timpulu, în care va trece fata, ca apoi s'o urmărescă.

Culcându-se elu jos cu capulu pe pragulu porțiții, nu așteptă mult, și éta vine fata, trecu încet pe lângă elu oftându, și credendu că dorme feciorulu ca și ceilalți, dise:

„Se vede, că și-s'a aritū de viață,

voinice, că, de nu n'ai fi datu p'aci, și fata trecu mai departe.

Feciorulu se ridică atunci repede și se luă pe nma ei. Fata trecu peste unu pod de aramă, peste unu de argint și peste unu de aur. Feciorulu tăia din tote trei podurile câte-o bucăciă și le băgă în sin.

Fata auzise loviturile și se mira cum de altă-dată, de câte-ori a trecut peste poduri, nu a auzit nici unu sgomot. Dăr ea grăbi înainte, ér feciorulu mereu după ea.

Deodată ajunse fata la unu riu și-lu trecu ca pe uscat. Feciorulu însă nu-lu putu trece, ci rămase în loc, uitându-se după ea, până ce nu o mai vedu, căci ea mercea mereu înainte.

Cum se uita elu așa, deodată vede, că patru inși se certau mai la vale. Feciorulu se apropiă de ei și îi întrebă, că ce au de se sfădesc așa tare. Cei patru îi arătară o părechia de papuc, unu fes, o măciuca și unu biciu.

— Pentru aceste lucruri ne certăm, dise ei, căci făcare din noi vrem să le avem pe tôte, pentru că papucii au putere de a trece pe om peste apă, fesulu te face nevedut. biciulu, decă trăsnesce cu elu, te face să ajungi unde

gândesci, măciuca, decă amenință pe cineva, îl împetresce.

Auzind feciorulu vorbele smeilor, căci smei erau cei patru inși, le dise:

— Nu vă mai sfădiți, pentru că nu e bine, ci depărtați-vă de lucruri cu cinc-șec de pași și să fugiți tot deodată câtră ele, și care va ajunge mai nainte, ale aceleia să fie lucrurile.

Smeii se învoiră și se depărtar de lucruri cu cinc-șec de pași. Feciorulu luă măciuca în mână și când poruri smeii să fugă, elu îi amenință cu măciuca și îi împietri.

Vedându-se feciorulu stăpan pe lucruri, își puse fesul în cap și trăsni odată cu biciulu gându să fie unde-i fata.

Când colo ce-i vedură ochii? Fata se juca ca copii cu unu măr într'o casă frumoasă cu Sfântulu Sore pe unu divan. Sorele sta la unu capet alu divanului și faca la celalaltu, șiși arunca unu altu unu măr de aur, de îl prindeau cu mâna. Deodată fetei îi scăpă mărulu jos din nebagare de sâma, feciorulu cu fesul în cap, fiind nevădutu, ridică mărulu, îl băgă în sin și eșindu afară, trăsni diu biciu cu gândulu, că să fie la porțița grădini împăratului. Sorele cu fata căutară mărulu prin casă, dăr nu-lu găsiră. Vedându

mai emigrat și alții din comuna acesta și cari se laudă, că le merge bine pe acolo. Poporațiunea în comuna acesta scade în măsură înspăimântătoare, la ceea ce multu a contribuit lipsa aproape totală de recoltă de astă-vără.

Unde pui apoi și suferințele poporului din pricina apăsătoarei stăpâniri ungurești? Vorba e, că țeranii noștri trebuiesc povățuiți să nu 'și părăsască pentru totdeauna vetrele lor.

Dreptate ungurească. Ministrul Csaky a pus în bugetul ministerului de culte și instrucțiune o sumă de 3000 fl. pentru sprijinirea scriitorilor, negreșit unguri, ori a celor cari scriu cărți ungurești. Deputatul Kornel Abranyi a stăruit pe lângă ministru să pună 15,000 fl. în buget pentru acest scop; ministrul i-a declarat, că în anii următori cu bucurie va spori suma.

Dăr pentru scriitorii români, sași, serbi, slovaci de ce n'a găsit cu cale ministrul să înscrie în buget o sumă de ajutorare? Nu e ceea ce face el o bătaie de joc față cu majoritatea populațiunii statului, care e nemaghiară?

Emigrări din Basarabia. Mulți Români din Basarabia emigrăză parte în Dobrogea, parte în Moldova, din cauza miseriei și apăsării celei mari din partea stăpânirii rusești.

Să se ia de mână cu stăpânirea vizirului Tisza.

Ajutorarea școlărilor săraci în Brăila. Duminecă, în 17 Decembrie a tr., „Societatea pentru ajutorul școlărilor săraci” din orașul Brăila, al cărui președinte este d-lu V. P. Sasu, a distribuit îmbrăcăminte și încălțăminte la elevii și elevele din școlile publice și private nu numai române, ci și străine. Băieților li s-au dat paltonașe de postavă de Brașov și încălțăminte, ér fetițelor de asemenea încălțăminte și paltonașe. Cu totul au fost ajutați 229 băieți și 134 fete, la o altă 363. Intre cei 229 băieți ajutați se află și 24 elevi ai școlii comunității helene, 18 elevi dela școala italiană și 24 elevi dela școala israelită-română. Suma totală cheltuită de societate cu astă ocaziune este de 4751 lei 40 bani. Solemnitatea distribuției, după cum scrie „Democrația Brăilei”, s'a făcut în prezența unui public forte numeros. D-lu V. P. Sasu, zelosul președinte al acestei eminate societăți, neputându lua parte la această serbare din cauză că era bolnav de mai multe zile, a fost înlocuit de unul dintre vice-președinți, d-lu A.

Popescu, care, urându mai întâi grabnică însănătoșare președintelui, arată însemnătatea zilei printr'un discursu forte potrivit. Rară sunt societățile cu o menire atătă de nobilă și frumoasă, cum este „Societatea pentru ajutorarea școlărilor săraci din Brăila”, care mulțumită nobilei stăruințe a conducătorilor săi, într'un timp scurtu a dat rezultate atătă de frumoase, și care din an în an sacrifică mai multu.

Miseria Sécilor. „Erd. Hir.” publică o corespondință din Strigoniu, în care se spune, că de câteva zile numai s'au prezentat la căpitănia orășenească din Strigoniu 6 Séci cerându-și voia să cerșescă. Bieții Sécii au fost siliți să ia țera ungurească de-alungul și de-alaltă cu traista de cerșitu spunându, că „n'am mâncat, domnule, de trei zile...” „E. H.” sfârșește recomandându, ca să se facă unu bal, al cărui venit să se dea cerșitorilor Sécii.

Rezultatele stăpânirii ungurești.

Balul „Kulturegylet”-ului, ce s'a dat în zilele trecute în capitala șovinștilor ardeleni, după cum spune „Kolozsvar”, n'a succes. Ce s'a fi cauza? se întreba reptila. Continuă apoi, că mulți dicu, că lumea ungurească n'a cercetat balul, pentru că avea o coloră prea aristocrată, dăr dice „Kolozsvar”, dintre toate cauzele asta e cea mai puțină adevărată. Pentru ce? Pentru că reptila nu'și pōte inchipui, că din cauza aceasta n'a succes balul kulturegyletesc, când se scie cu câtă căldură a îmbrășată totdeauna aristocrația maghiară cauza „Kulturegylet”-ului. Pōia din Clușu laudă apoi și înalță până în alți șeptelea ceru pe aristocrația unguri și sfârșește cu aceea, că nesuccesul balului este de a se căuta în alte cauze. „Balurile de elită ale anului acestuia n'au succes în Clușu; întregul orașu a suferit de bolă mai până în zilele trecute”. — Va să dică totu blăstemata de „influență” este cauza fiascoi kulturegyletist! Nu-i vorba, epidemia la epidemia trage și lumea se ferește.

67 mii de florini prefăcuți în cărbuni. Cu ocaziunea ultimului foc din Anvers (Belgia), întâmplat în urma esplosiunii de dinamită, s'au găsit într'o cassă de feră 67 bucați rente austriace à 1000 fl. prefăcute în cărbune dimpreună cu celele de couponi. Priu mijlocirea avocatului Dr. E. cav. de Hornbostel, totă masa acesta de cărbuni a fost transportată d-lui Nicolae Teclu, profesor de chimie dela Academia comercială din

Viena, ca să cerceteze, decă într'adevăr aceea se compune din efectele numite. Cu ajutorul chimiei d-lu Teclu a făcut de s'a putut desfăce toate efectele, unult după altul, și pe fă-care se putea ceti întregu teceștul obligațiunei. Profesorul Teclu este, precum se scie, și membru al Academiei române.

Balul femeilor române din Oravița se va aranja la 1 (13) Februarie 1890 în sala hotelului „Corona” în Oravița. Bilete de intrare se capătă la cassiera, d-na Livia Vuia, și s'era la cassă. Prețul de intrare de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Contribuțiile benevole sunt a se adresa casierei. Venitul curat este destinat școlii de fete, ce va înființa „Reuniunea femeilor române din Oravița”. Inceputul la 8 ore s'era. Comitutul damelor: D-nele M. Pavlovič, L. Vuia, E. Drăgoescu, C. Drăganu, A. Jianu; d-șorele: G. Manguca, G. Basarabiciu, S. Baiașu, M. Miletici, V. Purgariu, A. Szerény. Comitutul domnilor: Dr. A. Coca, A. Cucu, S. Miletici, G. Jianu, G. Ivașcovič, dr. A. Manguca, I. Paștilă, S. Pavlovič, C. Pavlovič, M. Pooreanu, C. Poenaru, J. Velceanu.

Fiindcă de această șoolă este trebuință și deschiderea ei la inceputul anului școlară viitoru este de toți ferbinte dorit, recomandăm cu totă căldura publicului român a sprijini întreprinderea nobilă și bine-făcătoare pentru poporul românesc a „Reuniunii femeilor române din Oravița.”

Balul casinei române din Beiuș se va aranja la 15 Februarie 1890 st. n. în sala „Ospătăriei opidane”. Prețul de intrare pentru persoană 1 fl. 50 cr., pentru familie 3 fl. Inceputul la 8 ore s'era. Ofertele marinimose și suprasolvițiile se primesc cu mulțumită și se vor chita în publicu. Ofertele sunt a se trimite la adresa domnului cassar. Membrii comitetului arangiator: Demetriu Simai, președint. Septim. Severu Bocșianu, vice-președinte. Vasiliu Stefanica, cassar. Gavrilu Cosma, secretar. Constantin Popoviciu, Augustinu Antal jun., Petru Hertie, Nicolau Radu, Demetriu Popa, Augustinu Teohar.

Societatea de lectură a inteligenței române din Orăștia și giur arangiază Sâmbătă la 15 Februarie st. n. 1890 un bal român în sala hotelului „Contele Stefanu Széchenyi” din Orăștia. Inceputul la 8 ore s'era. Bilete: de familie 2 fl. și de o persoană 1 fl. Bilete de

intrare: înainte se pot cumpăra dela librăria „Minerva”, ér în s'era balului la cassă. — Comitetul societății.

Nenorocire. Vasilie Todoranu din Hermanu, unu fecioru tineru, intră Mercuria trecută în serviciu la fabrica de zahar de lângă Bodu. Joi dimineața vră să așede o curea, ce căduse de pe o rotă, dăr în acelu timpu fu apucat de o curea dela o altă rotă, ridicată în sus și sdrobită, de muri. Sermanul nenorocitū avea să se logodască astă-s'era. De altmintrelea așdimu, că până acum s'au întâmplat forte multe nenorociri la fabrica din vorba. Mai mare supraveghiare n'ar strica.

Petrecere impreunată cu danț se va da Sâmbătă, în 27 Ianuarie st. v. în sala hotelului „La ștejaru” în comuna Bodu, în favorul „fondului școlară” gr. or. Prețul intrărei: de familie: pentru 2 persoane 70 cr., pentru 3 persoane 1 fl.; de persoană: 40 cr. Inceputul la 7 ore s'era.

Găsită mortă a fost, Joi s'era, o femeie, pe trotor aprōpe de spitalu. Femeia era vândătore de pâne Rosa Maier și a murit de paraliză (damba) de inimă.

Ghiață pe Dunăre. Intre Turnu-Severin și Corabia a început a duce Dunărea sloi de ghetă. Din cauza acesta comunicația între Ruscineu și Giurgiu pe ghiață s'a sistat.

Indrăsnelă pedepsită. Unu avocat din Viena folosi toate mijlocele, câte le pută născoci, ca o cauză de c'ertă, fără nici o perspectivă de a fi câștigată, să o trecă de două ori prin toate trei instanțele, așa că cheltuelile, pentru o sumă de 90 fl. de care era vorba, au crescut peste 700 fl. Tribunalul suprem nu numai, că într'un decretu aspru a calificat faptul ca o „indrăsnelă grosolană” și l'a pedepsit pe avocatul cu o simțitoare amendă în bani, ci și ordonat, ca clientul avocatului să fi încunoscințat expresu, că e scutit de îndatorirea de a plăti cheltuelile.

Găsită mortă. Ciobanul din Poiana, Toma Stănilă, a fost găsit în zilele acestea mortu. Se dice, că i-s'a aprins coliba pe când durmia și numai a doua zi a fost scos din cenușa sub care'i sta ascuns corpul ars și prefăcut în cărbune.

fata că se crepă de ziua, porni către casă, ér s'orele se duse să'și facă datoria.

Când ajunse fata la porțiță, feciorul se făcu că doarme, ér ea trecu iute pe lângă el, se sui în palatū, intră în odaia ei și se culcă.

Feciorul se ridică de jos dela porțiță, își ascunse cele patru lucruri la un loc sigur, și se preumbla prin grădină așteptându ora în care să'lu cheme împăratul și să'și ceră socotēla despre isprava ce o făcuse.

Nu trecu mult și etă că împăratul eși la aeru curat în grădină. Cum îl v'edū pe feciorul, îl întrebă, decă a putut afla ceva despre fata lui. Feciorul îi spuse, că a aflat, dăr ceru să viă și fata, să fiă de față la cele ce le va istorisi.

De bucurie împăratul îl luă la braț și se sui cu el în palatū. Se adună totă familia împăratului, și veniseră și servitorii și servitōrele, ca să aștepe scie feciorul despre fata, care încă veni să fiă de față.

Feciorul arată mai întâiu cele trei bucațele din podurile peste care trecuse fata, ér când arată și m'urul de aur, fata mărturisi, că feciorul scie

totu despre ea și că e vrednic să'și fiă bărbatū.

Încă în ziua aceea se cunună feciorul cu fata împăratului. Totă familia împăratăse și toți ai casii erau veseli, că scăpase fata de farmece, căci așa credeau ei.

Anul nu se'implini de totu și tinerii fură dăruiți de Dumnezeu cu unu copilū. Eșind fata împăratului cu copilul în brațe prin grădină — pe atunci mamele nu'și dedeau copii la doioc — Sfântul Sore își slobođi rațele în formă de l'eg'nu tocmai lângă mama cu copilul. Mama v'ed'ndu leag'nu așa frumos, puse copilul în el și se radimă și ea de l'eg'nu, ca să dea țipă copilului. Când deodată se pomeni în casa, unde perduse ea m'urul de aur.

Când veni bărbatul ei în grădină, nu o g'asi nici pe ea, nici pe copilul. Iute se repeđi unde avea biculul, îl luă de trăsni din el și până 'și puse fesu în cap, era unde g'andise adecă la nevastă-sa. St'et elu acolo nev'edut până ce veni s'orele, se prefăcu apoi că e unu moș bătrân și se rugă de Sore să'lu bage slugă. Sorele îl băgă, dăr numai pe trei zile, îi spuse cum se umble pe ceru și când va veni acasă să nu viete tare, ca să nu ardă bucatele de pe pământ, că rămân omenii săraci.

Așa în ziua dintăiu îi d'edū Sorele voia slugii să m'ergă pe ceru, ér elu rămase acasă cu nevasta feciorului și cu copilul.

Pe la am'edzi, Sf. Petru îi aduse Sorelei de m'ancare, pe care de astă-dată avea s'o m'ănance sluga, dăr acesta îl m'ână înd'er'etū cu m'ancarea, căci de n'c'ajit ce era, fiindcă i-a luat Sorele nevasta și copilul, nici nu putea m'anca. Se plimbă deci pe ceru fl'am'andū până către s'era, când se duse acasă.

A doua zi er'ăși îi aduse de m'ancare, dăr Sf. Ilie. Sluga n'a vrut să m'ănance și către s'era așa de m'ănios și de iute s'a dus către casă, câtū mare pagubă făcu pe pământū.

A treia zi Sorele îi luă slugii rațele și-lu l'asă acasă, ér elu se duse să vadă, nu cumva i-a făcut ceva rău sluga?

Pe la pr'andū ecă vinu, Sf. Petru și Sf. Ilie, căci îi pofti Sorele pe am'endoi ca să'și înt'rebe, că cine i-a făcut at'ata pagubă pe pământū, stric'andū și ar'ed'ndū at'atea bucate și at'ata erbă.

Sf. Petru și Sf. Ilie nu'ndr'asniau să s'apropie, așa se sfiau de tare, ér Sorele îi înt'rebă că de ce se sfiesc?

— Nu avem nimica, dec'atū că nu scim de ce ai fostu eri și alalt'eri așa

de m'ănios, de n'ai vrut să m'ănaci din m'ancările ce țile-amu adus.

Atunci Sorele își aduse aminte de slugă și se g'andia, că pōte elu a ars pământul.

C'atră s'era, când veni Sorele acasă, înt'rebă pe slugă:

— Pentru-ce n'ai m'ancatū din m'ancările ce țile-au adus Sf. Petru și Sf. Ilie?

— Pentru-că în copilăria, r'espunse sluga, am slujit unu an de zile pentru o păreche de juneci și Sf. Petru și-a trimis lupii lui și mi-i-au m'ancatū.

— Dăr cu Sf. Ilie ce-ai avut? îl înt'rebă Sorele.

— Elu mi-a b'atutū cu ghiață holda de gr'au, pentru care slujisem' ér'ăși unu an de zile, duse sluga.

— Bine, dăr acasă pentru ce ai venitū așa de m'ănios, de-ai ars totū de pe pământū? gr'ăi Sorele.

— Pentru-că tu mi-ai luatū nevasta și copilul, r'espunse sluga b'at'endū din piciorū.

— Ai dreptate, duse atunci Sorele, ia-ți nevasta și copilul și fiți s'ăn'etoși. Sluga își luă nevasta și copilul și s'au dus cu toții acasă. Ér Sorele de atunci nu s'a mai întorsū acasă, ci umblă mereu ziua și nopăta singurū pe ceru.

Cine nu m'ă crede, fiindcă minciuna e mai mare ca povestea, să m'ergă să'și vadă.

Simeon Bărnutu.

(1808—1864.)

— Schiță biografică. — Ideile și lucrările lui. —

În anul 1889 s'au împlinit 25 de ani dela morțea bărbatului, a căruia biografia încercăm a-o schița în liniamentele sale principale. Românii noștri au serbătorit această aniversară în un mod vrednic de numele unuia dintre cele mai puternice spirite, pe cari le-a născut România într-egă, în un mod demn de bărbatul providențial, care a fost unul din cei mai de căpetenie factori ai evenimentelor epochale din anii 1848—49, a urmașilor datorință este, ca se nu dea uitării, ci se conserve memoria bărbatilor bine-meritați de neamul lor și cari au jucat un rol însemnat în vremuri ca acele, când vorba fiind, ca se se hotărască cu de-că, cu sute de ani înainte sorțea poporului, croindu-i-se o nouă direcție, era mai mult ca orî și când altă-dată lipsă de lucrători conducători, de genii, cari înalță poporele, le ridică, le dau voință și putere de a brava piedecile ce întem-pină în calea lor spre mărire și prosperitate.

Bărnutu! Cine n'a cunoscut pe Bărnutu s'au nu i-a auțit de nume? Cei ce l'au vădit de aproape și trăesc încă, vorbescu cu mult respect, cu nemărginită evlavie de dănsul, er istoria mai prospeta vorbește în colorii vii de faptele mari, de entuziasmul, de sem-țul nobil, ce caracterizează pe acestu suflet mare, despre care putem fără sfielă dice ceea ce a dăsu mai denădu unu biografu despre Asachi, că nici intrigile omenilor pătimași, nici mule de greutăți ale timpurilor în cari a trăitu, nu l'au abătutu o clipelă din mersul lui liniștit și stăruitor, și din jertfirea lui pentru deșteptarea și fericirea poporului s'au.

Mulți au scris biografia lui Bărnutu: Vulcanu în Pantheonu, editorii din Iași ai Dreptului public al Romănilor, Densușianu în Istoria Literaturii române; ne încercăm totuși a zugrăvi icona maretă, ce ne înfățișază viața lui, parte spre a îndrepta unele greșeli, ce s'au strecurat în biografiile de până aci, parte spre a ni-se da privilegiu, ca se scotem la ivelă ceva din corespondența lui și pe unele din lucrările până acum nedite ale lui Bărnutu, cari deși mic în estensiune, sunt destulu de potrivite, ca se cunoscem din ele și mai bine ideile lui reformătoare pe tote terenele: pe celu juridicu, ca și limbisticu, pe celu istoricu ca și bisericescu-administrativu.

Simeon Bărnutu s'a născut în anul 1808 Augustu 2 st. n. s'au 21 Iulie st. vechiu în Bocșa-română, o comună curatu românescu situată în comitatulu de ađi alu Sălăgiului și cu o populațiune de mai bine de 1000 suflete. — Tatăl-s'au, Ioan, fecioru de preot, a fostu cantoru la biserica din Bocșa, și pe lângă slujba acesta, lucru de sine înțelesu, purta și economiă, precum nevoit erau se facă pe acele vremi și cantorii și preoții, ca și în ziua de ađi, ca se nu fiau peritori de fomez. Maică-s'au, Ana, asemenea ficea de preot din familia Orosu, era o adevărată matrônă, o femeie cu simțeminte nobile și religiose-morale.

Cantorii, ca și preoții, cari formau aproape exclusiv inteligința românescu pe acele timpuri, nu aveau carte multă, der aveau în schimb inimă, — „aveau acelu semțu bunu bătrânescu, câtu cu unu preceptu din Psaltire s'au din Ciaslovu erau în stare se judece asupra unui lucru cu mai multu temeiu, se deslege cestiuni de viață în o formă multu mai ușoră, decâtu mulți așa numiți filosofi și legiști din ziua de astădu.“

Și tata lui Bărnutu era omu de felulu acesta, care deși cu puține cunoscințe, era aprinsu de ideia deșteptării și înaintării poporului și stăpănitu de un

felu de respectu religiosu față de „invățatură“; deși lipsitu de mijloce, doria din sufletu, ca se-si potă introduce din deplinu baremi pe unulu din fiil s'ei în sanctuarulu sciinței s'eu alu invățaturii, ca de acolo, armatu cu ideile lumii civilizate, se deștepte și lumineze și pe frații s'ei de unu sânge.

Ioan Bărnutu a avut optu prunci: doi feciori și șese fete; pe aceste din urmă le-a mărîtatu după economi cu stare bună, parte nobili. parte răscurăți dela slujba domnescă; dintre cei doi feciori, unulu a muritu în vărșta de 12 ani și a rămasu numai celu mai mare în viață: Simeon. și în acesta și-a pusu dănsul totă nădejdea.

Primele cunoscințe de scriere și ceterile le-a primitu tănărulu Bărnutu dela părintele s'au, er în etate de 9 ani a fostu dusu la școlă normală din Șimleu, — nu departe de locul născerii, unde a învățatu încependu din toamna anulu 1817 până în primăvera anulu 1820. Purtarea esemplară, modestia, diligința și capacitatea eminentă a prunculu l'a distinsu între toți coșcolarii s'ei.*)

Absolvându școlă normală, a fostu dusu în toamna anulu 1820 la Carei, ca se-si facă studiile gimnasiale. Conformu normativelor vechi ale guvernulu centralu, gimnasiile aveau pe acelu timp se fiau de 5 ani. liceele după facultăți, de 2 ani cursulu filosoficu împreunatu cu sciințele matematice și cu fisica, totu de doi ani cursulu juridicu. Părintele lui Bărnutu a voit ca se l'u trimită la Pesta spre a face acolo, după terminarea claselor gimnasiale, cursulu juridicu, și așa a se pregăti pentru cariera juridică, der din lipsa de mijloce a fostu nevoitu ca se se abată dela realizarea acestui propus și în urma acesta s'a hotărît a-lu pregăti pentru cariera preoteșcă.

În Septembrie 1825 a fostu dusu la Blașu ca se facă cursulu filosoficu.

În Blașu esistase până la anul 1831 numai unu singuru cursu filosoficu, er causa a fostu cumplicită rigore față cu programele școlastice; studiulu istoriei universale, fisica și preste totu sciințele naturale erau esilate din Blașu. — Numai după aceea s'a ridicatu cursulu la 2 ani, din care causă Bărnutu în unu singuru anu a absolvatu cursulu filosoficu „purtându gubă**“ ca toți Sălăgeiui“, er după aceea a intratu în Seminaru ca se-si facă cursurile teologice.

În locu de facultate teologică, seminariștii, cari trebuiau se fiau aleși numai din cei veniți cu absolutoriu dela vre-o facultate filosofică, unii și dela cea juridică, avuseră se asculte 2 1/2 ani prelegeri din dreptulu canonicu, dogmatică, teologia morală și ceva exegetică. Dela 1831 acele cursuri au fostu lărgite pe 4 ani și amplificite mai cu tote studiile câte se propuneau la facultatea teologică din Viena.

Bărnutu a absolvatu cursulu filosoficu în primăvera anulu 1826, er în

*) Alesandru Barboleviciu, protopopulu din Chilioara, ni-a scrisu, că Teodoru Szilagyi, preot în Coșeu, coșcolarul lui Bărnutu în normale, i-a împărtășitu unu faptu, care s'a petrecutu cu Bărnutu, în clasa a 3-a, și care deși în sine neînsemnat, este totu destulu de caracteristicu ca se ne convingem din elu, că curajulu, statornicia și mai pre sus de tote iubirea de dreptate, care l'a distinsu pe Bărnutu în totă viața sa, erau virtuti ce le posedea elu încă în anii tineretelor. În clasa a 3-a normalu profesorulu lui, unu slovacu renegatu, voidu, din ură către băieții romăni, se pună înaintea tănărulu Bărnutu pe 2 Maghiari, de altcum repenți în clasă, și-a propusulu acesta, ca în examenulu publicu se caute privilegiu de-a protesta contra procedurii necorecte și nedrepte a profesorulu. Provocatu între cei dintăiu după alfabetu se răspundă, a dechiarat, că „după-celu profesorulu nu ține dreptatea, elu e gata înaintea comisiei esaminătoare se răspundă în mediu.“ Dorința i-s'a împlinitu, răspunsulu a fostu eminentu, er profesorulu a rămasu cu rușinea. Răspunsulu categoricu alu lui Bărnutu a stărnitu admirarea celor de față și mai alesu a vicarulu de pe atunci din Sălăgiu, George Tatu.

**) Unu vestimentu mai multu de erna, folositu în Sălăgiu și comitatele vecine.

toamna acestui anu a intratu în seminaru și a absolvatu cursulu teologicu în vărșta anulu 1829. Însemnămu la locul acesta, că adnotările, ce le aflămu în protocoalele din Blașu de pe acelu timp, sunt cu totul greșite, căci „Protocollum classificationum ductum pro auditoribus studiorum theologicorum în Seminario dioec. Blasiensi“ p. 14—15 rubrica primă are: Simeon Bărnutu, — locul născerii nu e însemnatu, ci după nume urmază îndat calculii de Em., er deasupra studiilor sunt scriști anii 1829/30 și 1830/31, și 1831/32, cești doi din urmă corești de o mână străină, care din 30/1 și 31/2 a făcutu eră 29/30 și 30/31, anul primu e necoresu, la ceialăți scrisoarea vechi se pote ceti bine și acuma. După însemnările aceste Bărnutu a intratu în seminaru în 1829 și a eșitu în 1831, ceea ce e greșitu și greșela acesta a observat-o și celu ce a adausu în protocolulu citatulu spațulu golu, ce este la mănunchiulu protocolulu după numele lui Bărnutu și a coșcolarilor lui: „ingressi anno 1826, egressi 1829.“

După absolvirea studiilor teologice, și anume în toamna anulu 1829, a fostu Bărnutu denumitu de arhivaru, care oficiu l'a purtat până în toamna anulu 1830, când a fostu numitu prefectu și subrectoru în seminarulu teologicu.

Din anul 1831, precum amu reamintitu, se mai înființară pentru liceu trei catedre cu trei profesori: de istorie, de algebră și geometrie, de sciințele fizice, la care se înțelegea și chemia, er cursulu se facu de doi ani. Cu ocaziunea lărgirii cursulu s'a aplicatu Bărnutu la catedra de istoria universală și de filosofie, așa că în anul 1832/3 ilu aflămu profesorulu la ambele aceste studii, er în anul 1833/4 numai la catedra de filosofie, căci numărulu profesorilor liceali s'a fostu completatu. Între discipulii lui Bărnutu din timpul primei lui profesuri aflămu notați în protocoalele acelor ani pe Antoniu Ciupe, Demetriu și Augustinu Lăday, Iacobu Mureșianu (redactorulu Gazetei), Ioan Suci (prof. de univ. în Moldova) și pe Andreiu Mureșianu.

În anul 1834 mergendu notarulu consistorialu Sereny la Făgărașu, Bărnutu a fostu luat dela catedra profesorală și numitu notarulu consistorialu, care oficiu l'a purtat până în a. 1839, când a trecut eră la profesură.

În postululu de notarulu i s'a datu ocaziunea de a cunoșce starea bisericeii sale, a aduna o mulțime de documente de prin arhivulu episcopescu, unde pe vremea aceea se aflau multe, și care arhivă în mare parte a peritu în răutate.

În Augustu a. 1839, întreprinde Bărnutu o călătoriă prin Principate, ca se se restaureze și mai alesu ca se facă esperiență, — esperiență altcum bogată și-a căștigat și ca notarulu, căci a umblatu multu cu episcopulu s'au; așa între altele l'a fostu luat cu sine la dieta din Sibiu din a. 1837, unde ca regalistu petrecea Leményi cu lunile. Din cele ce se petrecu în acea dietă, altcum secă de rezultate, a învățatu Bărnutu a cunoșce relațiunile din țeră, pornirile și tendințele primejdiose ale unora contra altora, der mai cu adinsulu s'a convinsu despre pericolulu ce amenința limba românescu, căci în acea dietă s'a manifestatu încercarea de a sugruma pe tote celelalte limbi ale patriei.

În câteva ședințe s'a discutatulu la diverse ocaziuni cestiunea limbei maghiare, cu scopu ca se înlocuiescă în tote afacerile publice pe cea latină; și discușiunile acestea nu au fostu decât pregătirea legii din dieta din 1842, prin care viața poporului romănu s'a decretatu sfărșită în 10 ani, — și prin care limbei române i era destinată morțea. — (Vedi Baritu: „Ist. Trans.“).

Bărnutu șcia despre planulu fărșitu de a eschide limba românescu din viața publică, de a i include calea la orice desvoltare și chiar și la esistența ei ulterioară; elu cunoscea metodulu urmatu

de feudalii maghiari din Transilvania în a substitui pe nesimțite limba maghiară celei latine, și s'a convinsu despre eurentulu, de care, apucați fiindu, chiar și episcopii Romănilor începuseră se coreșpondeze unguresce cu guvernulu și alte foruri. Bărnutu vedea, că starea în care se afla limba românescu la școlele din Blașu între anii 1830 și 1839 nu era nici-decum de pismuitu; căci din clasa a treia normală băieții începeau cu latina, care în cele cinci clase gimnasiale era impusă sub pedepse diverse, ca singuru numai în aceea se se vorbescă; pe lângă acesta cea maghiară se incuibase adencu și se infipse în seminaru, unde cu deosebire se vorbea latinesce și unguresce, er românesce numai ca de doru.

Bărnutu vedea, că se pregătete calea, ca fitorii dascăli se poșt se nu mai fiau în stare a se înțelege cu populu în limba lui.

Cu aceste esperiențe se reintorțe Bărnutu dela notariatu la catedra de filosofie în anul 1839 și cu curajulu, ce ilu caracteriza, fără se dea ascultare celor mai slabi de ângeru și adicti ai oportunistului, se apucă și propune studiulu dreptulu naturii în limba română. er esplicările în filosofie le face în două limbi de-ocamdată: în cea latină și cea românescu, er răspunsurile mai bucurosu le asculta românesce.

Aceste erau cele d'inteu bătăi de aripă ale sufletulu s'au mare! Pașulu acesta a avut urmări forte însemnate, a produsu o adevărată revoluțiune a spiritelor. Studenții căutau ca la o adevărată minune, sorbiau cu sete prelegerile lui Bărnutu și ascultau cu lacrimile în ochi lucruri pentru prima ôră lor spuse așa de frumosu în o limbă atatu de armonioasă; ei se dedară a învăța românesce și s'au îndulcitu de tractarea omenescă și erudițiunea profesorulu lor și s'au fermecat de elocința lui.

Dreptulu naturii, esplicările și es-cursiunile, ce le făcea Bărnutu în propunerea lui, au deșteptatu semțurile amorfite și piepturile tineretulu le-au umplutu de spiritulu naționalu.

Nisuința acesta a lui Bărnutu pentru deșteptarea simțemintelor naționale și desvoltarea limbei române, — nisuința sprijinită în mare măsură de Cipariu, Ioan Rusu și colegulu s'au E. Vlăsa, — a întâmpinatu resistentă serioasă. Er au unii în Blașu, cari vedeau în procederea acesta unu pericolu pentru șole și se temeau ca nu cumva prelegendu-se studiile aceste românesce, se pășescă la mijlocu guvernulu și episcopulu latinu, care și la alte ocaziuni a pretinsu pentru sine dreptulu de supremă inspecțiune peste tote șolele din Transilvania. Alții din contră în mărșinirea minții lor erau de credința, că limba românescu este multu mai seracă, decâtu se fiau destoinică de a se esprima în dănsa idei înalte, abstracte-filosofice, și de aceea combăteau și dănsii la locul lor metodulu începutu. De către cei de ântei a fostu Bărnutu aspru și seriosu reflectatu la pericolulu, ce pote urma din prelegerile lui românesce; cești din urmă în nimiciciu lor încercară unu mijlocu din cele mai de josu, începură adecă a sumtu pe studenți contra lui Bărnutu, a i îndemna se părăsescă institutul, în care filosofia se propune în o limbă neapță spre aceea. Între cei seduși a fostu și E. M., tănărulu cu capacitate. Acesta surprinse pe profesorulu, căruia i-a împărtășitu cugetulu s'au; profesorulu începă a-lu ispiti, tănărulu mai înteu îi dice, că nu pote învăța filosofia românesce, în urmă însă descusutu mărturisă, că unii din curteni l'au desmentatu și l'au aștitat și pe elu și pe alții se seducă dela șolele din Blașu, ca se nu pățădă-ună, avendu de a asculta filosofia într'o limbă neapță pentru aceea; der capacitate de profesorulu s'au, rămase și mai departe, asemenea și ceialăți.

Lupta cu astelu de opoziție ținu puțin, până către sfărșitul semestrelulu. Pentru ca auditorii se căștige timpu

pentru filosofie, colegul lui Bărnăuț, Eliá Vlása, așa se îndrepta cu propunerea, câtă matematica o învățau din espicare: auditorii se dedară a învăța românește, greutatea a dispărut pănă și din împuierea celor seducți: esamenul semestrală a fost peste așteptare strălucită. În semestrul al 2-lea tinerii se băteau care de care pentru filosofie. Profesorul încă și-a îndoit silințele. Tinerii așa erau acum alipiți de profesorul lor, încât nu ar fi fost putere, care să i fi putut despărți de el; inima și sufletul lor bătea pentru Bărnăuț.

Prelegerile lui Bărnăuț din timpul profesurii sale a doua au fost deoparte cea mai eclatantă dovadă și cel mai neresturnabil argument despre aptitudinea limbii românești de a exprima ideile cele mai înalte și de a se prelege în densa ori-ce fel de sciință, fiă ori-câtă de abstractă. — de altă parte au fost schintéua, ce a aprins iubirea tinerimii pentru limbă și pentru naționalitate, a acelei tinerimii, care cu puțin după aceea a fost chemată, ca din senul său să dea pe apostolii, menii și deștepte nemul românesc din „sommelul cel de mörte.“

(„Amicul Familiei“)

(Va urma.)

„Afacerea asilurilor de copii — în lumină românească.“

Foia guvernamentală maghiară „Kolozsvar“ dela 30 Ianuarie, luând noticiă despre articuli nostri în afacerea cu „Kisdedovo“, nu scie cum să ni-i infățișeze publicului maghiar și de aceea se'ncurcă încâtă omă să fiă care se-lu descurce. Dize adecă „Kolozsvar“:

„Gazeta“ tare s'a spariat de declarația ministrului Csaky, prin care face cunoscută, că vré să reguleze afacerea asilurilor de copii pe cale legală și că în afacerea acésta va presenta camerei ună proiectă de lege.

Fiă-cară va scii, fără de a i-o mai spune, ce-a spariat-o așa de tare pe foia românească: Gândul, că legea acésta, ca și celelalte, se va face cu scopul ca se ruineze și pustieșcă poporul român. Pentru-că se vede, și celelalte legi numai cu scopul acesta au fost create și cu tóte acestea poporul român nu numai că există, ci se și întărește.

Și-apoi chiar acésta lege pentru „Kisdedovo“ nu va șterge doră de pe fața pământului pe poporul român, pentru-că în ea este vorbă tocmai de aceea, că în ce chip s'ar puté mântui pe senna patriei popórele ei mai mici.

„Gazeta“ se teme de aceea, că băieții crescuți în asilurile de copii se vor aliți de gia acestui pământ, și-apoi frica ei e și întemeiată. La totă casul trebuie să ne îngrijimă ca cel născut pe pământul acesta să învețe încă în prunici d'și iubi patria. Acésta pôte să strice „Gazetei“, dăr patriei îi va fi de folos și din punctul acesta de vedere considerând noi lucrul, trecem simplu cu vederea peste raționamentul „Gazetei.“

Alegere de notar în Bucerdeă vinóșă.

Românii din cercul notarial al Bucerdei vinóșe au avut în timpul din urmă ocaziunea de a da frumoșe dovede despre hărnicia și bunele lor simțăminte românești.

Astfel ni-se scrie, că cu ocaziunea alegerii de notar, ce avea să se întemple la 28 Decembrie a. tr. în Bucerdeă vinóșă, Românii se luptară voinicesce pentru isbenda vrednicului candidat român, d-lu Aron Bătașciu, care a dat cele mai frumoșe dovede despre destoinicia și iubirea sa de dreptate.

Dăr fie omul câtă de vrednic, decât iusă este Român, șovinisti ungeri nu-lu potă vedé în ochi. Așa s'a întâmplat, că solgăbirul Köblös îndată ce a văzută, că Românii prindă a vota

cu toții pentru candidatul român, a oprit votarea mai departe sub cuvânt, veți Dömne, că 3 dirigători domnesci dela Telna au venit la alegere fără plenipotență dela stăpânii lor.

Astfel s'a amânăt alegerea pe 25 Ianuarie. De rândul acesta apoi au concurat 6 Români și 7 Unguri. *Fisolvăbirul însă n'a vrut să pună în candidația pe nici un Român, ci numai pe 3 Unguri.* Fața cu o asemenea nedreptate strigătoare la ceriu, Românii au hotărît să nu voteze nici unul, ci să protesteze din tóte puterile. Așa s'a și întâmplat. — Toți Românii s'au abținut dela vot și au protestat cu bărbăție în contra nedreptății ungeresci. Dintre 55 de alegători n'au votat decât 3 dirigători de Unguri și cu aceste 3 voturi ale lor s'a ales de notar Sükösd Gerő, care pe lângă tóte încercările nedreptăților săi sprijinitori, n'a putut câștiga nici barem un vot dela Român.

Când solgăbirul cu ai lui au eșit din cancelariă, alegătorii români împreună cu numărul nostru popor din amundou Bucerdele se afla înșirati în curte și pe uliță și privia cu dispreț pe acești călcători ai dreptății, și nici unul din popor nu i-a învrednicit de cinstea de ași lua palaria de pe cap la trecerea lor.

În urmă Românii au ales o comisiune, ca să mergă la ună advocat pentru ca să facă recurs.

Nu putem scii, ce urmărit va ave acelu recurs, dăr ori-cum ar fi, Românii au să fiă mândri de bărbătesca lor purtare românească. Fiă siguri, că o asemenea purtare solidară și frățescă nu pôte rămâne lipsită de ródele cele mai binecuvântate.

Correspondența „Gaz. Trans.“

De lângă Turțu, 22 Ianuarie 1890.

Onorate D-le Redactor! În articulu „Amintiri din anul 1889“ ați amintit și comuna Comlăuși, și-că: „Comitetul parochial al bisericii din comuna Comlăuși a dat o minunată dovadă despre modul cum scie să întrebuințeze averea bisericii prin aceea, că a cumpărat la licitația publică casa și moșia unei vėduve române cu patru orfanți, pe cari le-au lăsat acestora în folosință și mai departe, avēnd vėduva să plătescă bisericii cametele după capital și rēnd pe rēnd să rēscumpere moșia, plătind datoriile în rate.“

Când ați făcut cunoscut publicului românesc acest fapt frumos, v'ați exprimat totodată dorința: „Ce bine ar fi, decât și în alte părți s'ar întrebuința astfel averea în bani gata a bisericilor noastre!“

Adevărat, D-le Redactor, că ar fi foarte bine, decât și în alte părți s'ar întrebuința în asemenea mod averea în bani gata a bisericilor noastre. Rezultatele frumoșe, ce le-a câștigat cu modul acesta comitetul bisericesc din comuna Comlăuși, ar puté să ne servescă de exemplu. Câte biserici nu avem noi, ai căroră bani s'au depus la vre-o bancă, unde nu aduc la an decât abia un venit de 5 ori 6 fl. la sută, s'au dat împrumută cine scie pe unde și pe la cine, de unde nu se pot scóte, ori de se scóte, se scóte numai cu nēcaz, cu cėrtă și adese-ori și cu pără. Ce pôte fi mai dureros decât atunci, când pentru datoria bisericii, ori fiă și pentru ori-ce altă datorie, se vënd la licitația casele și moșiile țeranilor nostri, pe cari apoi te pomenesci, că le cumpără cu un preț de batjocură cine scie ce Jidan, ori alt venetic străin.

Asemenea lucruri triste în comuna Comlăuși nu se mai întâmplă. De când comitetul parochial a început să vëndă și să cumpere cu banii bisericii pământuri, case și alte realități, de atunci în comuna acésta au încetat de a mai trece moșiile Românilor în mâna străinilor. Când moșia unui credincios

de alt bisericii nostre este în primejdiă de a se vinde, ori de a se licita, biserica numai decât pășesce la mijloc și moșia o cumpără ea, dăr așa, că o lasă și mai departe în folosința stăpânului ei de mai nainte până atunci, până când acesta este în stare a-o rēscumpere, fiă de-odată, fiă pe rēnd, er până când o rēscumpere de tot, se ntelege, că are să plătescă după banii băgați în moșia cameta cuvenită. În asemenea împrejurări, să mē credeți, că nu numai că se dă bieților omen un ajutor foarte mare, dăr și averea bisericii se pôte spori mai bine și mai ușor, decât dacă la licitația ai isbutit să cumperi ecă-așa, de-a haboca, casa ori moșia ore-cui, nimenia nuți va lua în nume de rău, decât la vinderea casei ori moșiei cumpărate îți vei lua după capitalul băgat în ea nu numai 5 ori 6 procente, cum se dă la bancă, ci chiar și 8 ori 10 procente, caci și în modul acesta omul necăjit tot ajutorat se simte, numai să nu se vadă scos din casa și moșia sa.

În comuna Comlăuși au fost în modul acesta scăpate parte de licitația, parte de usurări amare, până acum ca la 80 de familii române. Acésta se va face tot așa, până când întreaga comună va scăpa din ghiarele cămatarilor jidani. Preotulu diu Comlăuși, vėdēnd marele folos, ce l'ă face pe calea acésta, nici-decum nu vré să ingrópe banii bisericii în zidurile unei biserici noue, de care altmintrelea ar ave lipsă, mai gata fiindu a sluji sub cerul liber, caci bine scie d-sa, că după-ce poporul va apuca la putere și se va scăpa de cămatarii străini, biserica va fi ușor de a-o edifica. Elu îl felicită pentru acésta și îi dică, că bine face. **Un cãlător.**

Inmormēntarea lui Ștefan Popu.

Bucuresci, 19 Ianuarie v. 1890.

Sămbăta trecută, 13 (25) Ianuarie, s'a săvėșit inmormēntarea vrednicului sub-director al școlii de agricultură și silvicultură dela Ferėstru și tot-odată profesorul la școla normală „Carol I“, Ștefan Popu, care odinioară a fost profesor la Blașiu și Redactor al diarului „Economul“, ce apărea acolo.

La inmormēntare a luat parte un public numeros din diferite clase ale societății. Transilvănenii mai ales au fost în mare număr reprezentati. Elevii școlii de agricultură dela Ferėstru, cu stėgul în frunte și în cea mai frumoșă ordine; asemenea și elevii școlii normale „Carol I“, dintre cari însă numai o parte se aflau de față, din cauza concediului, ce li-s'a dat în urma bôlei „influenza“, ce bantue aici în mare măsură. Intre rudeniile de față ale rēposatului, amintesc pe un frate al acestuia, d-lu Iuliu Popu, preot în Urca (Transilvania.)

Prohodul s'a oficiat de 4 preoți, unul din comuna Bănăsa de lângă Bucuresci, unde s'au depus osėmițele rēposatului, er ceilalti 3 dela biserica Mavroghen din Bucuresci. Pe sicriu se afla o cunună din partea corpului profesoral dela școla de agricultură, alta dela elevii școlii de agricultură, a treia cunună din partea d-nei G. Maior și alta din partea familiei.

La mormēntu ținu prima cuvēntare d-nul Popescu Constantin, elevu de anul al treilea al școlii de agricultură dela Ferėstru, care schiță și biografia rēposatului. Resumēz vorbirea în următoarele:

Ștefan Popu s'a născut la a. 1845 în Transilvania, unde tatăl s'eu funcționa ca administrator al domeniului baronului Radak. Studiile și-le încep în 1852 la școla din Tergu-Mureșului, dovedind chiar dela început sriguință și purtare bună. Curēnd după acésta tatăl rēposatului trecu ca administrator al domeniului contelui Bėday, er tēnerul Ștefan Popu se inscrie la gimnaziul din Elisabetopole, unde ter-

mină cursul inferior secundar. De aci trecu la Blașiu, unde își continuă studiile liceale, obținēnd diploma de baccalaureat la an. 1865.

După absolvarea liceului, Ștefan Popu, ca bursier al „Asociației transilvane“, se duse să-și completeze studiile la școla de preparandă din Praga, după a căreia absolvare fu numit la an. 1867 profesor de pedagogie în Blașiu, unde se și căsătorii la an. 1868.

În 1882 Ștefan Popu părăsi Transilvania și veni la noi în țară, stabilindu-se în Bucuresci. În 1886 avu nenorocirea de a perde pe iubita sa soție, cu care trăi în căsniciă timp de 18 ani, rēmănēnd în vėduvia cu 4 copii orfanți.

După stabilirea sa aici în capitală, Ștefan Popu dēdă instrucțiune: la Seminarul central în sciințele naturale, la Școla normală a Societății în economia rurală, și la școla normală „Carol I“ în pedagogie.

Ștefan Popu a fost în tótă viața sa un bărbat foarte activ. În Blașiu ca profesor a redactat foia „Economul“, a editat „Legendarul“, „Mėsurile metrică“ și „Economia rurală“, scrieri de o valoare netăgăduită. Neobosit la muncă, elu colaboră la mai multe societăți științifice.

În primă-vēra anului 1889 Ștefan Popu fu numit sub-director la școla dela Ferėstru, unde se purtă ca un părinte față cu elevii. N'am avut însă fericirea — încheiă elevul Popescu — de a ne încălzi la rațele sciinței și ale iubirei acestui scump profesor al nostru, decât abia câteva luni, caci neindurata mörte îl răpi, de tot, de totă prea de timpuriu, din mijlocul nostru. Adio profesor iubit, fiă-ți țērina ușoră și numele neuitat!

După aceea elevul I. Borș dela școla de agricultură și silvicultură dela Ferėstru, între continue șiróe de lucrări, recită o frumoșă poesiă ocazională. A treia cuvēntare o ținu d-lu Ioan Ghitescu, elevu al școlii normale „Carol I“, care în numele colegilor săi dela acea școla dete în cei mai potriviti termiți expresiune durerei adēncă simțite, ce li-a pricinuit-o pierderea acestui bărbat de valoare.

Toți trei vorbitorii sunt moșteni ai României, cari alături cu frații lor Ardeleni se grăbiră a da ultimele onoruri cuvenite scumpului rēposat, în care națiunea română a pierdut pe unul dintre cei mai buni și mai credincioși fi ai săi. **Un asistent.**

Românii Macedoneni.

Un patriot valah din Macedonia scrie cătră „Revue de l'Orient“ următoarele:

„Revue de l'Orient“ dela 29 Decembrie a tr. a menționat datele diarului „Makedonija“ (foiă bulgară) despre naționalitățile din Macedonia. Ce privesce naționalitatea valahă în Macedonia ėtă numai câteva cifre, care vor proba neesacitatea datelor diarului „Makedonija.“

În Monastir (Bitolia) sunt 25,000 Valahi, în Crușovo 15,000, în Vlaho-Clisura și Neviska 25,000, în Crupista 5000, în Magarova și Ternavo 15,000, în Nigopol 5000, în Gopeș, Pissoderi, Ochrida, Resin și Georgie 35,000, în total 125,000 suflete valahe.

Decă se adaugă la acești și Valahii comunelor din împrejurimile Georgiei, Castoriei și Salonului (precum și cei din oraș), se va găsi, că populațiunea valahă din Macedonia întrece în număr chiar și populațiunea bulgară din sus țisa provinciă.

Amintita foiă bulgară se plānge, că din cauza certelor de partid și a crizei ce durează, Bulgaria nu se mai interesază de Macedonia. Dăr atât „Makedonija“ cât și „Narodni Prava“ nu doresc supremația lui

Stambulov, care, dicu ele, e mai grea decât cea turcescă. De altminterlea provincia Macedonia, dice un corespondent din Sofia alu diarului „Parlamentar“, e un obiect de certă între Bulgari și Serbi, cari ridică pretențiuni și asupra Macedoniei ca și asupra Serbiei vechi. Cestiunea încă nu e ardetore, fiindcă Turcia își susține încă supremația și Bulgaria însași e numai un vasal alu Turciei. Bulgaria însă, decă va voi să se intereseze cu totu din dinsulu de Macedonia, își va pute amana acastă grijă pentru viitoru, căci deocamdată are destul de lucru înăuntru, așa încheia corespondentul bulgaru.

Vorba e, că visulu Bulgarilor nu se va realiza, cătă vreme Românii macedonenii formază majoritatea populațiunii provinciei și mai au alătura cu ei și pe Albanezi.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciul biroului de corresp. din Pesta.)

Fiume, 1 Februarie. In starea sănătății lui Andrássy e o ușoră, der hotărâtă îmbunătățire.

Berlinu. 1 Februarie. Impăratulu a liberat pe cancelarul imperiului de funcțiunea ca ministru de comerț, numindu în acestu oficiu pe președintele supremu Berlepsch.

ECONOMIA.

Despre locuință, căsnicia și nutremăntu^{*)}

II.

Dela vatra casei atamnă creșterea omului ca ființă în adevăr morală. Intr'o bună căsnicie omulu duce o viață cu moravuri curate. Intr'o căsnicie rea, semțul moralu și bunele moravuri se ucidu.

Școlă are de faptu relativu puțină influență asupra formării caracterului. Pe acesta ilu formază cu deosebire casa: tata și mama, frații, surorile și camerații ilu influințază. Școlă este în prima linia unu institutu de învățămăntu. Tote întocmirile ei, interne și externe, se referă la instrucțiune, adecă la formarea cercului de idei, ca scopulu lor. Ori cătă de estinsă și fundamentală ar fi acastă instrucțiune, ea va fi pentru școlarul numai de-o valoare în asemănare mică, decă în casa părintescă pe lângă totu felulu de scaderi esteriore nu voru domni bunele moravuri, ba va domni pote chiar memorala. Caracterulu și inima se cultivă prin disciplina casnică și decă acestea suferu sub împrejurările și stările ce domnesc în casă și familie, atunci cultura spirituală câștigată în școlă servește mai multu ca unealtă pentru fapte rele, decât pentru bune. Este prin urmare mai importantu de-a înainta cultura morală, decât cultura minții, căci „un popor“ — dice Dr. André — „devine mai multu prin morală și caracteru, decât prin cunoscințe, destoinic de-a se apăra, precum și de-a aduce jertfe în lupta pentru existență. Casa nu ar trebui să fiă privită ca unu locu numai pentru mâncare și dormire, ci ca unu locu unde ne păstrăm propria noastră prețuire, unde avem să ne câștigăm odihna și tignă și să gustăm curatele bucurii ale unei vieți ferice familiale. Decă acăsta ar fi o regulă generală, atunci de sigur ar peri cea mai mare parte din relele obiceiuri și micile patimi și viciuri,

cari dejosesc societatea și din cari pot să se nască și crime, ce-o necinstesc. Pentru ca însă casa să fie unu locu alu fericirei, care să-și reverse bunătatea sa asupra locuitorilor ei, și mai alesu asupra copiiloru ce cresc în ea, trebuie să domnesc în casă curățenia, tignă, iubire și minte, și pentru acăsta este neapăratu de lipsă o femeie îngrijitoare, diligentă cu semțu și pricepere. Femeia este mai cu semă, care pote face viața casnică fericită sau nefericită, care pote să facă din ea unu ceru plinu de bucurii sau unu iadu plinu de chinuri.

Nici unu popor nu pote înainta decă nu-și îmbunătătescă stările sale casnice, și acestea numai cu ajutorulu femeiloru se potu îmbunătăți. Femeile trebuie să scie, cum să facă o casă tinită; și pentru ca să scie trebuie să le învățăm mai întâiu.

Să dăm dăru femeiloru o școlă de ajuns ca să fiă în stare a-și împlini datoriile în viața practică. La crescerea lor ar trebui să se aibă în vedere mai cu semă, că ele sunt destinate a fi soții, mame și gâzdoi. Dăr în tote clasele societății, chiar și în cele mai înalte arareori se are în vedere la crescerea feteloru acastă destinațiune. La clasele muncitoare fetele se trimetă la lucru; la clasele mai înalte fetele mai învăț câteva ceva cu care să scotă ochii la lume, și bărbațiloru le rămăne de a-și alege dintre ele viitoră soția și mamă, ceea ce prea adeseori se întâmplă cu prea puțină minte și judecată.

Bărbații însiși punu prea puțin, sau nici unu prețu pe calitățile spirituale ale femeiloru și obișnuescu a cunoște prețulu acestor calități numai atunci, când în căsnicia lor nu se semțu bine. Bărbații sunt ușor sedusi de ochi frumoși, de obraji rumeni, de o figură sveltă, și decă, precum se dice, sunt „amoresați până după urechi“, nu mai întrebă decă „iubita-i“ scie să cârpescă o cămașe sau să pregătescă unu prănțu gustos.

Și totuși cei mai iubitori bărbați curănd după ce s'au insurat trebuie să vedă, că mâile dibace ale unei femei sunt mai multu vrednice decât ochii ei frumoși, și decă cămeșile rămănu rupte și prănțurile rău pregătite, atunci vai de barbatulu nefericitu, dăr vai și de femeia nefericită. Decă lipesc lucrurile de căpetenie, cari fac viața tinită, atunci omulu i se urăse de propria sa casă: femeia cu tote grațiile ei se vede neglijată și cărciuma desparte pe acia, pe cari legea și biserică i-a legat.

Bărbații sunt foarte nesciutori în ceea ce privește conducerea unei căsnicii. Decă ar fi cătă de puțin conștii de însemnătatea acesteia, ei s'ar gândi mai multu înainte de a-și întemeia o căsnicie. Bărbații fără cunoscințe își alegu fete asemenea fără de cunoscințe ca neveste, cari nu sunt apoi nicidăcum în stare a cresce copii lor cum se cade. Ori cătă de multu s'ar face pentru fericirea și ridicarea unui popor, totulu va rămăne numai lucru bucătăritu, pe cătă timp nu se va da o îngrijire mai mare creșterii femeiloru.

Și chiamarea în căsnicie pote și trebuie să se învețe în modu sistematic. Deorece însă nu se pot așaștepta tote aceste dela statu și dela comună (și mai alesu la noi în Ardelu și Țera ungu-răscă nu se pote așaștepta ca statulu să dea o creștere cuvenită

femeiloru române), trebuie să se ocupe de acăsta reuniunile diferite de femei și bărbații trebuie să le vină în ajutoru în totu chipulu și cu tote mijlocele posibile. La inițiativa reuniunii de femei din Dresda (Saxonia) s'a luat acolo de pildă măsura de a da instrucțiune despre economia (gospodăria) casei femeiloru și fetelor din clasa lucrătorilor.

Locmai lucrătorii sunt acia, cari, durere, și când au câștig bunu, cheltuesc mai bucuros și ceva mai multu pentru beături spirituoase, decât ca să folosescă partea corăspundătoare a câștigulu lor pentru o locuință sănătoasă. Și care este urmarea? Ei se înduesc cu familia în locuințele cele mai rele, cari nu corăspund nici recerintelor sănătății, nici ale unei cuviințe. Acăsta se întâmplă mai alesu în orașe mari. Resultatulu e slăbirea puterii de lucru, a sănătății și morțea timpurie.

Dăr relele locuințe cu influință lor stricaciōsă asupra sănătății sunt și o causă de căpetenie a beției. Unu filantrop dojenit odată pe unu lucrătoru, că-și cheltuesc jumătate din câștigu pe rachiu. Lucrătorulu îi răspunse: „Ean locuesc odată aci, domnule, și și d-ta te vei da beției“. Și în adevăr, prin locuințe nesănătoase și prin căsnicii nefericite, va să dică prin pierderea de putere, de viață și de lucru, ce e legatu cu aceste, precum și prin conștiința că le este cu neputință de a face să se schimbe relele împrejurări, mii de omeni sunt sedusi de a-și mai potoli necazulu și voia rea din când în când cu beături spirituoase.

O locuință sănătoasă, o casă în fruntea căreia se află o femeie curățică, cuprinde în sine multă tignă, virtute și fericire. Ea are o influență nobilizătoare asupra mādulareloru familiei, care pote să devină scumpă barbatulu prin vocile iubite ale soției sale, ale copiiloru și ale veciniloru săi. O asemenea casă nu este vatra unor pote josnice, ci este vatra unde se cultivă spiritulu nemuritor în copii, unu sanctuaru pentru inimă, unu adăpostu în potrua vijeliiloru vieții, unu locu dulce de repansu după munca și fierbințela zilei, o mângăiere în necazuri, o mândria în timpu de isbănda și o bucurie în tote timpurile.

Din traista cu minciunile.

Mocanulu și finanții.

Ci-că doi finanți prinseră pe unu mocan cu musca pe căciulă. Marta era în caru, — unu sac de tutun, de să-l mânăci de frumosu ce era, prin urmare a mai întinde așa nădejdei de scăpare, era lucru zadarnic. — Dăr totuși-totuși, o vorbă nu te sărăcesce și bietulu mocan începe chiar dela alu șeptelea strămoșu a dovedi, că ce dragu de omeni au fostu ei, ce trecere au avut înaintea săteniloru, cătă vreme au purtat birăre, curatoria și altele... vorbă scurtă, că elu e nevinovat. Finanții însă totu nu și nu!

„D'apoi decă nu se pote, dragii mei“, dice mocanulu în urmă, „a fi ce-a da Dumneșu. M'oiu duce, unde vreți să mă ducă și-oiu primi ce mi-a hotărî legea, dăr suiți-vă în caru, că a fi mai cu spor.“

Finanții se aședă în caru chiar pe saculu cu tămăia dracului, eră mocanulu întorce înderētū, că era pe drumu cătră casă, — și cum mergea dela delu la vale nu înceta de a scutura din hățuri și de-a măsura cu alunulu spinarea su-reiloru, ca să prință focu. La o cotire a drumulu lângă o cârșmă veche, pe

lângă care nici-odată nu putea trece fără să-și fi udatu gâdețulu, unde nu mi-se face, că-i setosu, Dămne, de sta să pieră, și fără să aștepte ce-oru răspunde ceia, trage de-a dreptulu în curte, împinge carulu lângă unu gardu și intră în cârșmă. Finanții intră și ei și se punu căteș-trei la o gură de vinu

Mocanulu isprăvesce mai iute și sub cuvântu, că le face unu așternut mai de Dămne ajută, ca să ședă mai bine, iese afară, lăgă coșulu carulu cu unu căpeștru de gardu și când a isprăvit cu aceste, își chiamă drumarii. Finanții, mulțămîti de atăta îngrijire, — căci le făcuse unu așternut bun — se aședă cu totă îndeletnicire în caru, eră mocanulu, cum se vede cu hățurile în mână, apuca celu dragu de alun și... „hi tu sură, măuă mură, rămăneți cu bine!“ Căi o rapu ca turbați... finanții rămăseră cu coșulu sub gardu.

Se notămă, Dămnule.

O bieta nația, care umbla cu căteva sucurite de duhanu (tutun) dintr'unu satu în altulu, ca să le afle vr'unu stăpănu, se întălesce odată cu unu finanțu și, nepătitu cum era, la don-trei vorbe se și dă de gol. Finanțulu nici una, nici alta, numai la lege și la lege. Nația se rōgă de elu, să-l lase, că-i săracu, că are vatră de prună, ca omulu cu trica n sinu și cu necazu n mână, dăr înzadaru, că finanțulu ținea morșu la ale lui.

Nația începe pe altă strună, începe a-i promite cătă are și cătă n are totu-tot. — Nici așa nu-i bine. — Intr'aceea ajungă la o vale, peste care dreptu trecătoare era o punță, cătă puteau să trecă doi omeni alătura. Când eră la meșu de punte, nația se întorce cătră finanțu, ilu cuprinde vērtoșu în brațe și strigându-i în ureche unu „se notămă, domnule“ floscū amēndoi în vale. Acolo ilu mai ciofincă de două-trei ori apoi făcându-lu scăpatu iese la țermure și: purtați-vă ciolane să-mi uscă cele haine.

Pe când ajunse finanțulu la țermure, cu traistile umflate cătă cimpoile de topulu de apă, ce intrase în ele, putea să fluere hora olarului când și-a spartu olele, că nația și svētase urmele dinaintea lui.

Păcala și finanții.

Venturându țera dintr'unu cornu în celalaltu, de unde, de unde nu, fișticate Păcala unu sac de duhanu și-acuma era în drumu cătră casă cu elu, când necuratulu îi scote unu finanțu în cale.

„Ce duci în sacu, omule?“

„Lănă, să nuți fie cu supărare.“

„O fi, dăr decă ași vedă-o?“

„Că-i vedă-o, decă mi-i ajunge“ răspunse Păcala. Dicēndu acesteia o ia la tălpășita de pirăiau cele nojite.

Finanțulu simți miroșulu duhanului și-lu luă în gonă și mi-lu goni totu intr'unu sufletu până în satulu celu mai aprupe, care era chiar sub unu dealu. Păcala cum ajunge în casa cea d'ântăiu grăesce ce grăesce, aședă duhanulu, ia țundra stăpănuului casei și șindă la ulițe se pune pe vetrița de sub gardu. Inca nu apucase să ședă bine, când și vede pe finanțu pe delu coborind în fugă mare cătră satu. Nu trecură două minute, finanțulu țopu lângă elu.

„Bună hodina de D-șeu.“

„Norocu și sanatate.“

„N'ai vedutu trecēndu pe-aci unu omu cu unu sac în spate?“

„Ba vedu unulu chiar adinte; pasă-mi-te numai pasă pe cărărușa asta cătră pădure, că îndat'lu ajungi.“

Finanțulu o întinde mai departe, er Păcala luându și lăna, își vedu de cale, care era chiar în partea protivnică de ceea ce o arătase finanțulu. I. Kevary.

^{*)} După Smiles Schram.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65
p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual.) verjendet roben- und färbweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Ajutoriu grabnicu și siguru

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celu mai bun și eficace pentru mântinerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsam preparatu cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tă măditoare se dovedesce ca forte folositoru în contra tuturor greutăților de mistuire cărcii de stomach, lipsa de apettit, rîgăleii, congestiunilor, haemorhoideilor etc. etc. In urma eficacității sale a devenitu acestu balsam acum unu siguru și doveditu medicamentu de casă popularu.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, că fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparatu după receta originală, este învălă în hărtia grosă albastră, care poartă în lungulu ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—34 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntu provădute cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu se poște procura numai în Depositulă principală ală producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din **Brașov**, precum și tote farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungară au deposite din acestu balsam de viață.

Totu de acolo se poște avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicamentu siguru și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acesta se întrebuintează cu succesu siguru la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocaziunea întercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții (ulcerațiuni) la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfice, lipome etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întărituri se vindecă în timpul celu mai scurtu; la casuri însă, unde s'a formatu deja puroiu absorbă buba și o vindecă în timpul celu mai scurtu fără dureri.

In cutiôre a 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De ôrice alifia de casă universală de Praga se imităză forte desu, facu pe fiecare atentu, ca singuru numai la mine se preparăză după receta originală. Acesta este numai atunci veritabilă, decă cutiôrele din metalu galbinu, în cari se pune, suntu înfășurate în hărtia roșă pe care s'afă tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se întrebuinteze. împachetate și în cartone vinete — cari suntu provădute cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru audu.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probatu și prin multe încercări celu mai temeinicu medicamentu pentru vindecarea audului greu și spre redobândirea audului perdutu. 1 Flacon 1 fl. 58,26—21

ANUNȚ.

DENTISTUL D^r. GUST

ține consultațiuni dela 9—12 și dela 2—5 ore

TÊRGULU PÔMELORU No. 93

Scôterea dinților cu și fără de narcosă.

Plombarea dinților cu Cementu, argintu și aur.

Dinți artificiali.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potu cumpăra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

Unu remediu de unu efectu surprindătoru pentru întrebuintarea esternă în contra reumatismului și a șoldinei (podagra), în contra umflăturilor de lucațiune și traumatice, precum și în contra junghiurilor reumatice și la capu urechi este așa numitulă

REPARATOR.

Conformu dovedilor statistice dela spitalulu St. Rochus s'au făcutu acolo 136 de încercări cu Reparatorulu, dintre cari a rezultat în 7 casuri ameliorarea, în 129 casuri însănătoșarea deplină.

De căpătat prin poște dela farmacia mea și la tote farmaciile din țeră. O sticlă mare 1 fl., sticlă mică 50 cr.

GEORG KRIEGNER, farmacistu la „ungar. Krone“ Budapest, Calvinplatz.

245,5—3

FARMACIA

I. PSEPHOFER

VIENA, Singerstrasse Nr. 15

230,12-7

la „Goldenen Reichsapfel“.

Pilule pentru curățirea sângelui, mai înainte numite „Pilule universale“, merită cu totu dreptulu numirea din urmă, de ôre-ce în realitate suntu multe bôle, la cari aceste pilule au doveditu efectulu lor în adevêru escelentu.

De mai multe decenii suntu aceste pilule lăpâte pretutindenea, de multu medici prescrișe și puține familii se voru atia, la cari ară lipsi o mică proviziune din acestu medicamentu de casă escelentu.

Din aceste pilule costă: 1 cutiă cu 15 pilule 21 cr., 1 sulă cu 6 cutii 1 fl. 5 cr., la trimiteri neîncăcate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimițendu-se prețulu înainte costă dimpreună cu espedarea francată. 1 sulă cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — (Mai puțin de unu sulă nu se poște trimite.)

Se face rugarea expresă de a cere pilulele pentru curățirea sângelui anume ale lui I. Pserhofer și de a observa la aceea, ca etichetele de pe capaculu fiă-cărei cutii se fe provădute cu subsemnătura I. PSEPHOFER, care se afă și pe instruițiune din colôre roșă.

Balsam în contra degerătorei de I. Pserhofer, 1 borcanelu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Suculu-Spitzwegerich, în contra catarului, răgușelei, tusei spasmodice etc. 1 sticlă 50 cr.

Alifia americană în contra durerilor reumatice, 1 fl. 20 cr.

Prafu în contra asudării piciorilor, prețulu unei cutii 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Balsam în contra gușilor, 1 sticlă 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viață (Picături de Praga), pentru stomach stricatu, contra nemisturei etc. etc. 1 sticlă 22 cr.

Minunatul balsam englezesc. 1 sticlă 50 cr., 1 sticlă mică 12 cr.

Prafuri în contra tusei etc., (Fiakepulver) 1 cutiă 35 cr., cu trimiterea francată 60 cr.

Pomada-Tanochininu de I. Pserhofer, celu mai bunu mijlocu pentru creșterea părulu. Un borcanu 2 fl.

Plastru-universalu, de profesoru Stencl, medicamentu de casă pentru rănii, bube etc. 1 borcanu 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare-universală de curățeniă, escelentu contra tuturor urmărilor mistuirii striccate. 1 pachetu 1 fl.

Afară de preparatele aci numite se mai afă tote specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tote diarele austriace și la casu, când unele din aceste specii nu s'arū afă în depositu, se voru procura la cerere cu promptitudine și cătu se poște de efitu.

Trimiterea cu poșta se efectueză grabnicu, fiindu prețulu trimis înainte, comande mai mari se efectueză și cu rambursă.

Trimițendu-se prețulu înainte, (mai bine cu mandat postal) portul este mai efitu, ca cu rambursă.

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulu abonamentulu este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe unu anu 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe unu anu 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se facu mai ușoru și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămuritū și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“